

NAPREJ

Glasi jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Franciškanova ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrta leta K 1050. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserti: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Demisija ministra Vitomira Koraća.

Iz Beograda javljajo, da je podal minister za socialno politiko ostavko. Še pred njim je dal ostavko dr. Spaho, minister za rudarstvo.

Demisijo sta podala zaradi agrarne reforme, v koji je zastopal minister Korać radikalno stališče, dočim je stal dr. Spaho na konservativnem stališču in se upiral radikalni rešitvi socialnega vprašanja.

Demisiji še nista bili sprejeti.

Dosedaj so tedaj podali že trije ministri ostavko. Pričakuje se pa, da do sestanka državnega vjeća celo ministrstvo demisionira.

Ostavke so podali v Zagrebu sodr. Bukšeg kot poverjenik in gg. Budisavljevič ter Rojc. Ministrstvo se še ni izreklo o teh ostavkah.

Razpišite občinske volitve!

Pred vojno je bila pri nas, zlasti na kmetih velika večina ljudi pravzaprav brez vsakih političnih pravic, tudi brez tistih, ki so bile zapisane v postavah. Delavec, mal kmet, bajtar in dninar se političnih pravic, ki mu jih je dajala postava, ni smel svobodno poslužiti. Le pogledmo v gospodarstvo in upravo naših kmečkih, trških in mestnih občin! Predvsem je že volilni red krivičen, ker deli občinarje na volilne razrede in sicer tako, da so predvsem varovane koristi mogočnih in bogatih. Vse je tako urejeno, da mora reven in gospodarsko odvisni občinski volilec ubogati tiste, ki so vsled svojega premoženja ali pa drugih dobrot, katerih so deležni, že vnaprej določeni, da gospodarijo v občini po svoji volji in vesti. Toda vsi ti različni občinski volilni redi, ki so bili doslej pri nas v veljavi, še niso največje zlo. Nesreča je bila v tem, da zadolženi mali ali srednji kmet, bajtar, delavec in dninar niso smeli voliti tako, kakor bi hoteli, temveč so morali skoro vedno in povsod v boj za svoje nasprotnike; s svojimi glasovi so morali kriti koristi in težnje drugih, ne svojih. Morali so hočeš nočeš, glasovati tako, kakor so hoteli delodajalci v mestih, zakupodajalci zemlje na kmetih, trgovci in bogataši, po katerih so se ljudje dolžili, razni mogočniki, ki so odločevali pri posojilnicah in hranilnicah, katere so bile tabulirane na malih posestvih.

Tako je kljub zapisani pravici ostal siromak brez političnih pravic, brez zaščite in zagovornika v občini, v deželi in v državi. Na ta način so prišli na vsa mesta, s katerimi je razpolagalo »ljudstvo«, razni mestni in vaški magnati, birtli, kramarji in kapitalisti ter njih petolizniki, ljudje slabotnega značaja in velike požrešnosti. Taki ljudje niso niti znali niti hoteli nobene reči pametno presoditi, ker so povsod iskali le sebe in svoje lastne koristi.

Med vojno se je nezmožnost in požrešnost teh ljudi pokazala v jasni luči. Kot zapovedniki v občinskem gospodarstvu, so izrabljali njim zapuščeno blago in občinsko premoženje največ v svoj prid. Njim ni bila izročena le aprovizacija, skrb za uboge in revne, temveč navadno tudi rekvizicija pridelkov in živine. Sedaj so se pokazali v svoji pravi naturi. Kadar so razdeljevali občinarjem nakazano aprovizacijsko blago, so najprej mislili na sebe, svoje sorodnike in ožje prijatelje; kar je ostalo, so razdelili krivično, če je le bilo mogoče, med svoje politične pristaše in petoliznike. Kadar je prišla rekvizicija, so naloženih bremen najprej oprostili sebe, svoje botre in botrice, in če je le šlo, vse breme zvalili na najrevnejše, na tiste, ki so najmanj pridelali in priredili. Da zakrijejo te svoje krivičnosti, so se laskali c. kr. oblastnjem in jim nosili ali pa pošiljali živež in blago, rekvizicijskim komisarjem so prirejali bogate pojedine in jim polnili nahrbtnike. Da sebe ali pa svo-

je sinove in sorodnike oproste vojaške suknje ali pa jih spravijo vsaj v manj nevarno službo v zaledju, so na račun občine podpisovali velike svote za vojna posojila, častili razne generale ter jih imenovali za častne občane. Tako brezvestno so gospodarili s premoženjem tistih, ki so morali giniti v strelskih jarkih, ki so umirali v vjetništvu v daljnih deželah, ki so izgubili v vojni ne le svoje premoženje, temveč tudi zdravje. Da je postala mera krivic polna, so v časih največjega pomanjkanja kupčevali z blagom, ki so ga nakradli pri aprovizacijah, in tako na nepošten način množili svoje premoženje. Tisoče ubogih ljudi je umrlo med vojno vsled pomanjkanja in bede, ki jo je povzročila brezvestnost in požrešnost ljudi, ki so gospodarili v občinah. Če je pravičen človek vsled teh neštevilnih in očitnih krivic zakričal, so ga takoj zatožili sodišču, ki ga je poglalo v zapor, v ječo in večkrat celo v smrt.

Kaj toraj zaležejo vse v postavah zapisane politične pravice, ako se jih siromašen in neuk človek ne sme poslužiti tako, da bi bile njemu v korist? Čemu so državljanske pravice in svobodščine, ako jih ne smeš uživati?

Kaj moramo sklepati iz tega nauka, ki nam ga je prinesla svetovna vojna?

Predvsem moramo zahtevati, da naj bodo politične pravice enake za vse in sicer povsod, v državi in v občinah. Nadalje se mora gospodarsko življenje urediti tako, da dobi vsak, ki dela, svoj pošten kos kruha, da ne bo nihče odvisen od posameznih mogotcev, kadar izvršuje svoje politične pravice. Tretjič moramo zahtevati, da se vse župane in občinske može, ki so si med vojno umazali roke, takoj odstavi in preišče, kako so gospodarili z zaupanim jim ljudskim premoženjem. Tisti župani in občinski predstojniki, ki so podpisovali vojna posojila zaradi tega, da so sami ali pa njihovi sinovi, sorodniki in prijatelji ostali doma, naj to ljudstvu povzročeno škodo povrnejo iz svojega premoženja.

To so gotovo upravičene zahteve. Da se ljudstvu omogoči obračun s temi pijavkami, brezvestniki in oderuhi, naj se čimprej razpišejo in izvedejo po vsej Sloveniji občinske volitve.

Od te zahteve ne moremo odnehati.

Vodila za socialistični akcijski program.

Spisal Karel Ka u t s k y.

(Dalje.)

Socializacija.

Roko v roki s temi poizkusi proletarske državne oblasti, s svojim sodelovanjem mora dati razrednemu boju med kapitalom in delom manj razdirajoče oblike, mora pa tudi poizkušati vzeti podlago s socializacijo produkcije temu razrednemu boju, ki je ob vseh okolišnih ovirajoč in moteč element v produkciji in zamenjati delavcu kapitalista z družbo, ki ji pripada on sam kot imejtelj produktivnih pomočkov in voditelj produkcije.

To izvesti je prva in najvažnejša naloga demokratične republike, ki jo vlada proletarijat. Tako prehaja v socialno republiko in uvaja novo dobo v zgodovini človeštva.

Ker pa je ta naloga tako važna in dalekosežna, se ne dá izvesti čez noč, temveč le polagoma in po skrbnem proučenju dejanskih razmer in pripravi novega reda.

Glavni, toda ne edini pomoček socializacije je podražavljenje posesti produktivnih pomočkov. Najglavnejši temelj vseh produktivnih pomočkov pa je zemlja. Podražavljenje te zahteva najmanj težkoč, če se natančno razlikuje, kakor je na Angleškem že praktično uvedeno, med zemljo ter med obrati, ki so urejeni v njej in na njej.

Zemljo, v kolikor se obdeluje v velikih obratih, se more brez ovinkov podražaviti in dati kakor doslej dalje opravljati vsa na njej in v njej se nahajajoča podjetja. Produkcija ne bo s tem niti najmanj ovirana, imejtelji podjetja postanejo iz dosedanjih posestnikov zemlje le najemniki.

Čim se sklene mir in bo pojasnjeno, v koliko more nemško ljudstvo razpolagati s svojim državnim in ljudskim imetjem, ne bo več ovire, da vse veliko zemljiško imetje rudnikov, gozdov in velikih posestev (nad 100 hektarov) kakor tudi vsa mestna zemljišča (brez hiš, ki stoje na njem) podražavi proti odškodnini, ki se še določi. Iz fevdalne dobe izhajajoči dohodki zemljiških posestev, na primer podarjanje rudnikov ter iz fevdalne dobe izhajajoče posestno stanje sploh, kakor večina fidejkomisov in knežje lastnine, ki niso bili pridobljeni potom nakupa, ni treba odškodovati.

Na državnem zemljišču se nahajajoča podjetja ostanejo za sedaj še privatna podjetja, četudi kot najeta od države. Drugo za drugim naj se socializirajo. Pri gozdnih posestvih bi se izvedlo to z lahkoto.

Tudi pri rudnikih in latifundijah ter kmetijskih veleposestvih ne bi bilo treba dolgih priprav.

Državno podjetje ne bi smelo biti urejeno po šabloni dosedanjih podjetij centralizirane birokracije. Tako urejene državne obrate bi trebalo marveč popolnoma preurediti. Državni obrati naj se decentralizirajo, njih vodstvu je nuditi čim več samostojnosti.

Če le mogoče, naj bi se podražavili ne le posamezni obrati, temveč cele industrijske panoge. Vsako teh industrijskih panog naj bi, kakor zahtevajo tudi nemškoavstrijski sodrugi v svojem načrtu socializacije, ki mi je dal precej pobude, upravljali kolegi, v katerem bi bila državna oblast zastopana samo z eno tretjino članov. Drugo tretjino bi tvorili zastopniki delavstva dotične industrijske panoge, zadnjo tretjino zastopniki organiziranih odjemalcev.

Interesi delavcev in konsumentov si stoje tu v nekem nasprotju: prvi streme po višjem zaslužku in krajšem delovnem času, drugi po nižjih cenah. Premostiti se dá to nasprotje le potom zvišanja produktivnosti dela. Na tem sta oba dela enako interesirana, le na ta način moreta napredovati. Sicer se utegneta med seboj le slabiti. Interesna skupnost delavcev in konsumentov bo nadomeščala pobudo k večji produktivnosti dela, katero je v kapitalističnih razmerah pospeševala podjetnikova dobičkaželjnost.

V posameznih podražavljenih obratih se utegne produkcija urediti na enak način kot v privatnih obratih po že zgoraj omenjeni metodi. Le da voditelj ni privatni posestnik ali njegov namestnik, temveč uradnik, ki ga nastavi industrijski kolegi. Tantijeme in razdelitev dobička naj bi se potem porabile v to, da se interesi uprave in delavcev pospešijo s kar najbolj skrbnim in pridnim delom.

Posestnikom podražavljenih obratov naj se dá odškodnina. Pri tem je upoštevati vrednost produkcijskih pomočkov, stavb, strojev in surovin, dalje njih tačasno rentabiliteto po uvedbi splošnih socialnih reform. (Dalje.)

Politični pregled.

Ukaz ministrskega sveta za sklicanje narodnega predstavništva. Beograd, 25. (Lj. korrespondenčni urad.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Včeraj je bil podpisan ukaz ministrskega sveta, s katerim se sklicuje narodno predstavništvo na dan 1. marca 1919 v Beograd.

Manifestacije za prisvojitve Banata k Jugoslaviji. Beograd, 25. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Z Velikega Bečkereka

poročajo: Včeraj so se vršile v Bečkereku velike manifestacije, katerih se je udeležilo celokupno prebivalstvo Bečkereka in okolice. Manifestacije so se vršile v prilog pripojitve Banata k državi SHS.

= Ameriški admiral v Splitu. Split, 24. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Zjutraj je došel v Splitsko luko ameriški admiral Bulford z vojno ladjo. Posetili so ga takoj predsednik vlade dr. Krstelj, dr. Grisogono, prof. Mišetič in srbski general Vašič. Pričakujejo se francoski, angleški in italijanski admiral. Doslej je namen tega sestanka še neznan. Mesto je okrašeno v znak pozdrava ameriškega admiral.

= Položaj na severni meji naše države. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 25. t. m. ob 12. opoldne iz uradnega vira: Položaj na Štajerskem je neizpremenjen. Ljudstvo okoli Špilj in Cmureka govori, da hočejo Nemci tekom osmih dni napasti Špilje in Cmurek. — Koroška: 24. t. m. ob 4. popoldne so Nemci južno od Lipja streljali na naše pionirje, ki so na desnem bregu Drave delali okope. Naši niso odgovarjali. Odposlal se je parlamentar. Nemci se v Podrožčici, v Borovljah in pri Velikovcu znatno ojačujejo. V Podrožčici je vojaštvo iz Tirolskega. Danes ponoči so Nemci z žarometom razsvetljevali Podrožčico in okolico. Krožijo vesti, da nameravajo Nemci napasti Podrožčico in Velikovec.

= Zahteve socialističnih vojakov na Dunaju. Dunaj, 24. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: Zveza socialističnih vojakov je imela danes mnogobrojno obiskano zborovanje, kjer so sprejeli resolucijo, ki vsebuje zahteve gospodarstvenega in političnega značaja. Državni podtajnik Deutsch je zagotovil natančni pregled zahtev. Zborovanje in izprevod sta se vršila v popolnem redu.

= Italija zahteva lokomotive in železniške vozove. Dunaj, 24. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Na ugovor nemško-avstrijske vlade glede izročitve železniških vozov in lokomotiv, da ne more Nemška Avstrija izročiti tega materiala, ker je last vseh narodnih držav, nastalih na ozemlju bivše avstrijske države, je italijanska komisija za premirje odgovorila, da ne more nihče postaviti od Nemške Avstrije odškodninske zahteve, ker gre samo za izvršitev pogodbe za premirje. Nemška avstrijska vlada je to naznanila ameriški študijski komisiji ter angleškemu vojaškemu pooblaščenca in je izjavila, da ne more prevzeti nikakršne odgovornosti za redno preskrbovanje z živili in za socialni red. Izročitev vagonov in lokomotiv se bo v zmislu italijanskih zahtev začela v Inomostu dne 25. t. m.

= Zbližanje Grške in Italije na škodo Jugoslavije. Belgrad, 25. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Iz Soluna javljajo: Grško časopisje poroča v zadnjem času mnogo o zblizanju med Grško in Italijo. Nekateri grški listi priobčujejo redno brzojavke iz Rima, glasom katerih Italija priznava upravičenost grških zahtev. V teh brzojavkah se izraža zadovoljnost italijanskih krogov napram grški vladi in zlasti Venizelosu, ki je baje naravnost priznal italijanski značaj Reke.

= »Vorwärts« in dogodki na Bavarskem. Berlin, 24. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča: »Vorwärts« javlja k položaju v Monakovem: V Monakovem vlada politična velenapetost. Obsedno stanje je podaljšano do srede, do dne vpepelitve Eisnerja. Poizvedbe po povzročitelju napada na Eisnerja so dovedle na sledi, ki kažejo, da stoji za storilcem osebe iz aristokratskih in višjih meščanskih krogov. Ponoči pred napadom na Eisnerja so našli na mnogih hišah po mestu lepake z enako glasečimi se, toda nerazumnimi besedami. Take listke, vendar z drugimi znamenji so našli tudi nocoj nalepljene.

= Kdo je morilec sodruga Eisnerja? Berlin, 25. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Posebni poročevalec lista »Berliner Börsenzeitung« v Weimarju je imel z zastopnikom Bavarske, prof. Widdejem, pogovor, v katerem je ta med drugim izjavil, da po informacijah, ki jih je dobil v Weimarju, morilec ministrskega predsednika Eisnerja ni, kakor doslej poročano, grof Arco, temveč doslej neznan človek. To domnevo potrjujejo tudi izjave, po katerih ima storilec pohabljen roko; tega znaka pri grofu Arcu ni. Značilno za položaj v Monakovem je to, da je mož, ki je ustrelil na Auerja, prijatelj člana izvrševalnega sveta Lindnerja. Doslej se ni zdelo potrebno, da bi ga aretirali.

= Kdaj bo sklenjen mir? Berlin, 25. (Lj. kor. urad.) Dun. kor. urad poroča: »Deutsche

Allgemeine Zeitung« javlja iz Curiha, da se pariška konferenca zelo prizadeva, kar največ pospešiti sklep predhodnega miru. V to svrhu nameravajo sprejeti vsa vojaška in najvažnejša politična in teritorialna vprašanja že v pogodbo za premirje, tako da bo sklep predhodnega miru le še formaliteta. Ta misel izvira iz Francije, pridružila se je Anglija in po kratkem obotavljanju tudi Amerika. V merodajnih krogih konference menijo, da bo mir podpisan 1. junija, morebiti še prej. Poročila francoskih novlin potrjujejo tudi pariške informacije italijanskih listov, ki pričakujejo sklep miru že pred sredo maja in še prej.

= Španski ministrski predsednik ostane na svojem mestu. Madrid, 25. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Ministrski predsednik Romanones je ponudil demisijsko celokupnega kabineta. Kralj pa mu je ponovil izraz svojega zaupanja in ga naprosil, naj uraduje nadalje, dokler se ne sprejme budget.

= Wilson došel v Ameriko. Boston, 24. (Lj. k. u.) Glasom Reuterjevega urada poroča dun. kor. urad: Wilson je danes došel semkaj.

Dnevne vesti.

— »Uglednemu rodoljubu«. Gosp. K. nam je odgovoril v »Narodu« radi naše notice o Cankarjevi številki »Demokracije«. Priznati mu moramo, da je brihtnejša glava in predvsem, da nima »gorjanskih tac«. On noče braniti dr. Tavčarja, ker menda sam uvidi, da mu sicer te bitke ne more dobiti noben princ, tudi ne Boroevič ali katerikoli častni meščan... Samo to nam pove, da z ono kritiko dr. T. ni v nobeni zvezi nego nek »ugleden« rodoljub. »Uglednost« pa za nas še ni noben argument, — z njim naj obrachuna »Demokracija« sama! Obenem hoče vedeti, da je imel dr. T. le »poštene« namene, da je hotel s tisto študentovsko podporo le pokazati »prijateljstvo« do Cankarja. O nepoštenosti ni bilo govora, — toda tak dokaz je, oprostite, neokusen pa tudi brezmiseln. Kaj naj dokaže to? Morda vendar ne drzno misel, da je Cankar, ta čista in neprodana duša imel kako obveznost napram gotovi gospodi?! Da Cankar ni sovražil Tavčarja, je gotovo, a da se ni strinjal z njim je tako gotovo, kakor je spisal »Kralja na Betajnovi« in toliko drugih sorodnih nesmrtnih del. Kako pa je T. nastopal proti lastnim pristašem, o tem bi nam lahko zapeli marsikako nelepo pesmico Ravnihar, Žerjav, Ribnikar in drugi — razun tistih duševno tako revnih in plitvih starejših in mlajših petoliznikov, ki so le po Tavčarjevi milosti prišli na površje in ki jih vsi poznamo. Moj bog, kdo bi jih našteval! Vzemite v roko »Krapanovo kobilo«, »Belo Krizantemo« ali katerokoli Cankarjevo knjigo, — v njih jih najdete fotografirane vse kar zapored! Toda nam je bilo na tem, da pribijemo dejstva, ki so jih vsi, literatje in neliteratje, mučno občutili in ki ne kažejo ravno »prijateljstva« Tavčarjevega do Cankarja, nikanj pa dolžnega spoštovanja. Dejstva, da dr. T. ni niti sožalja Prage notificiral obč. svetu, menda vendar ne bo hotel nikdo utajiti! Da pa ima obč. svet pravico izvedeti o tem in dolžnost zahvaliti se, pa tudi vprašati, ali je župan to storil, — o tem se menda tudi ne bomo prepirali! Toliko evropskih manir in navad pa tudi razni »rabljivi« razumejo! Lahko bi navedli še druga dejstva, ki kažejo razmerje dr. T. do Cankarja, — pa prepustimo ista rajše zgodovini! ... Bleiweisi še vedno nočejo izumreti na Slovenskem, a od njih izvirajo krilate besede o literatu slovenskem: »Crkne naj pes!« (Glej »Belo krizantemo«!) — Za nas je ta polemika končana, — če ne bo morda zinil zopet kak »ugleden rodoljub« kake le — predebele. Sicer se pa strinjamo, gospod kolega K.: Zamorec naj se sam pere! — Pa brez zamere!

— **Delegati ne smejo poslati v Belgrad svojih namestnikov.** Jugoslovanski dopisni urad poroča: Z ozirom na dejstvo, da so nekateri delegati, izvoljeni za narodno predstavništvo, v inozemstvu, so došla od raznih strani vprašanja, ali morejo namesto teh delegatov prisostvovati sejam narodnega predstavništva njih namestniki. Po informacijah na kompetentnem mestu je to popolnoma izključeno, ker bi nasprotovalo vsakemu parlamentarnemu načelu. Namestnik more priti v narodno predstavništvo samo tedaj, ako delegat preneha biti član narodnega predstavništva, n. pr. ako umre ali odstopi.

— **Nastanjevalni urad v Ljubljani** opozarjamo, da ima gdč. Fröhlichova na Dunajski cesti nad 10 oseb za lastno porabo. To je v sedanjem

času prava potrata. Urad naj se pobriga, da dobe ljudje, ki so potrebni strehe, vsaj del sob.

— **Novi koleki in vozniki listi.** Opozarjamo prizadete kroge na dodatek k naredbi poverjenstva za finance glede izdaje novih kolekov in voznih listov z dne 19. februarja 1919, št. 381 Uradnega lista. Posebno je paziti na določbe glede železniškega prometa z inozemstvom in glede zamene in žigosanja starih kolekov in voznih listov.

— **Proga Radeče-Trbiž v upravi Nemcev.** Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 24. t. m. iz uradnega vira: Italijani so železniško progo Trbiž-Radeče, ki so jo bili doslej upravljali oni, prepustili v upravo Nemcem.

— **Pozdrav Hrvatic Slovenkam.** V nedeljo je priredilo »Demokratsko udruženje jugoslovanskih žena« v Zagrebu velik shod za žensko volilno pravico. S tega shoda so poslane Hrvatice Slovenkam sledeči pozdrav: »Sa prve naše skupštine za izbornu pravo žena šaljemo našim istomišljenicam srdačne pozdrave i molimo pomoć u radu za zajedničku stvar Jugoslovanstva.« Sestram sobojevnicam za politično svobodo ženstva vračamo prav iskrene pozdrave in želimo, da bi bil skupen boj jugoslovanskih žen za politične zahteve kar najbolj uspešen.

— **Francosko-slovenska organizacija.** priredi v pondeljek ob 8. zvečer svojim članom zabavni večer v veliki dvorani Narodnega doma. Člani se naprošajo, da pridejo k tej prireditvi v promenadni obleki. Vstopnice in nadaljna pojasnila se dobivajo od danes naprej vsak dan v mali dvorani Narodnega doma od 10. dopoldan do pol 1. opoldan in od 4. do 6. popoldan. Člani lahko pripeljejo s seboj otroke od 12. leta naprej.

— **Čevljarska zadruga v Trzinu** naznanja, naj se vsi vajenci, kateri hočejo napraviti preizkušnjo za pomočnike gotovo zgledajo do 2. marca t. l. pri čevljarski zadrugi v Trzinu.

— **Mornarjem in podčastnikom.** Vsi oni nižji strojni podčastniki, elektriki, kurjači, topniški podčastniki ter topničarji, kateri so služili pri bivši A. O. mornarici, a želijo še v naprej služiti pri jugoslovanski mornarici, naj se pismeno prijavijo pri »evidenčnemu in informativnemu uradu vojne mornarice SHS« v Ljubljani, Stacijsko poveljstvo, Bavarski dvor. Tam se jih bode zapisalo ter po potrebi v službovanje vpoklicalo.

— **Tedenski izkaz o prenosnih boleznih na ozemlju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani** od 9. do 15. svečana 1919. Difterija: Ljubljana mesto 2 osebi oboleli. Ljubljanski okraj: občina Vrhnika 1 oseba obolela. Griža: Konjski okraj: občina Oplotnica 3 osebe obolele. Koze: Črnomeljki okraj: občina Vinica 5 oseb obolelo, občina Metlika 1 oseba obolela. Ptujski okraj: občina Turški vrh 1 oseba obolela, občina Spod. Jablanje 1 oseba obolela, občina Krčevina 2 osebi oboleli. Pegasti legar: Celje, mesto: 2 vojaka obolela. Ljubljana, mesto: 6 vojakov obolelo. Škrlatica: Ljubljanski okraj: občina Vrhnika 1 oseba obolela. Mariborski okraj: občina Studence 1 oseba obolela.

— **Dijaška proslava Vodnikove stoletnice.** V četrtek popoldne je tukajšnje dijaštvo priredilo v spomin 100letnice Vodnikove smrti gledališko predstavo, ki je prav dobro uspela. Dijaštvo je čutilo potrebo proslave spomina tega našega prvega pevca in boritelja za svobodo. Najprej je g. Agnola opisal Vodnikovo življenje in njegovo literarno delovanje. Nato je deklamiral g. Bergant »Moj spominik« in g. Franko »Ilirija oživljena«. Igro »Veseli dan« ali »Matizhek se sheni« so dijaki naravnost prav dobro igrali, ker se je vsak uživel v svojo ulogo. Prireditelji so želi za svoj trud in dobro igranje od mnogobrojnega občinstva obilo pohvale.

— **Velike žepne tatvine se dogajajo v Zagrebu.** Vsi hrvaški listi bilježijo vsak dan polno tatvin. 18. t. m. je bila Fr. Pencu iz Mokronoga ukradena na električnem vozu iz notranjega žepa suknje listnica z 10.600 kronami denarja. Toda policiji se do sedaj še ni posrečilo dobiti v roke te žepne tatove.

— **Razno.** Na Francoskem delajo vojno bilanco in računajo vojne izgube. Grozne so; najhujše so pa one, ki jih ni moči več popraviti. To so izgube iz vrst intelligence: učiteljev je padlo 6227, srednje- in visokošolskih profesorjev 239, študentov nad 3300. Literatura pa pogreša 350 pisateljev in žurnalistov. — »Arbeiterzeitung« poročajo iz Steglitza, da so izjavili soščolci Liebknechtovega sina, ki se je boril za revolucije Špartakovec hrabro na barikadah na strani komunistov, da nočejo sedeti več z njim skupaj v šoli. Mladi Liebknecht, ki hodi v gimnazijo,

se je šele nedavno vrnil v šolo. Nasvete profesorjev, da naj vstopi raje sam v kak drug zavod, je mladi revolucionar odklonil. — N. Bucharinovo brošuro »Komunistični program«, ki jo izdaja je bila zaplenjena v 16.000 izvodih, je možno sedaj zopet razširjati. — Tat onih slavnih Stradivarijevih gosli, o kojih smo poročali, da so bile ukradene prof. Hubermanu, se piše Izidor Baumann. Je znan ropar. Ušel je s pomočjo narejenih dokumentov iz ječe. — Radek je v zaporu izjavil, da ga je poklical v Nemčijo poslanec Rihard Müller. — Po poročilih iz Washingtona se nahaja v evropskih bolnicah 104.000 ranjenih Američanov. Večina njih ostane do popolne ozdravitve v Evropi. — Najstarejši nemški list v Uniji »Weltblatt« je prenehal izhajati. Izhajal je že 70 let, in sicer v Alentownu.

Razne vesti. Od 27. februarja do 5. marca ne bo na Dunaju govejega mesa vsled premajhnega dovoza. — V Brucku ob Muri so aretirali dunajskega vodjo komunistov dr. P. Friedländerja. — V Curihi je bil odprt židovski kongres. Navzoči so delegati iz 14 dežel. — V Gradcu so se vršili večerji pogrebi žrtv sobotnih dogodkov ob obilni udeležbi. Nemirovni bilo. — Odredba glede zapiranja hišnih vrat in javnih lokalov ter prepoved prodaje alkoholnih pijač v Gradcu je odpravljena, ker vlada v mestu mir in red. — Med Trstom in Dunajem bodo vozili dnevno štirje vlaki, ki bodo prevažali živila za Dunaj. Srbski dijaki, ki študirajo v Italiji, se preselijo v druge države. Oni, ki so se posvetili inženirskemu poklicu, odidejo v Brno na Moravsko, drugi na Francosko.

Dopisi.

Moste. Revežu niti vode! To geslo naših »demokratskih« frakarjev se udeležuje tudi pri delih občinske uprave. So prebivalci na Selu, v Mostah in Zeleni jami, ki že tri mesece mledujejo in prosijo, naj se jim preskrbi zdravo in pitno vodo ter naj se jih reši smrdljive mlakuže, a njih prošnja zaleže pri mestnem vodovodnem ravnateljstvu toliko kot bob ob steno. Dasiravno imajo že napeljavo v notranjih prostorih gotovo, vendar se jih ne smatra toliko vrednim, da bi se jim napravilo še cestno napeljavo in bi se jih tako rešilo neužitne in smrdljive gnojnice, na katero so sedaj navezani bodisi radi zanikarnosti mestnega vodovodnega ravnateljstva ali na njemu podrejenih organov. Zadnji čas je že, da se gospodje vsaj toliko demokratizirajo, da bodo privoščili siromaku pitno vodo. Zdravstvena oblast naj tu energično poseže vmes.

Iz Radovljice. Iz velikega arzenala naših vojnihih dobičkarjev in značajev hočemo danes slavnemu občinstvu podati in opisati karakterističen tip, ki nam in persona dokazuje, kako neugoden vpliv ima mamon na človekovo vest in značaj. Mož se imenuje France Dolžan, vulgo Lectar, in je gostilničar in posestnik v eni oseb. Znal se je oprostiti vojaščine kmalu po začetku vojne in krivil je hrbet pred avstrijskimi oblastmi tako uspešno, da so ga pustili doma, kjer so mu v odprto in globoko bisago tisočaki kar deževali. Med tem ko so njegovi someščani krvaveli na bojiščih, si je on nakupil zemlje in drugih realij in se s tem postavil v vrsto one mogočne gospode, ki jo narod imenuje vojnihih dobičkarji. Pred vojno naprednjak in narodnjak, ki se je udeleževal vsaj deloma javnega življenja, je sedaj revidiral svojo vest in se odtujil vsemu, kar se imenuje napredno. Narodnost mu je ostala samo še na koncu ostrega jezika. Zglašal se je, zakaj ta ali oni ne gre na koroško fronto, kljub temu, da je že leta preje sedel v okopih in imel neizmerno škodo od vojne. Sam pa se ni hotel uvrstiti v prostovoljno legijo, češ da gostilna tu v zaledju več nese kot pa nemške krogle tam, kjer se bore za domovino. Skratka: prodal je svojo vest in prepričanje nabasanemu mošnijičku. Jasno je, da mu leži najbolj v želodcu socializem, ki grozi, da prej ali slej odvzame ves nezashuzeni kapital vojnim krvosesom. Zato se mož v potu svojega obraza trudi, sumiči in obrekuje vse, kar mu pride pod jezik. Za enkrat ga opozarjamo samo, da naj bo oprezen, sicer mu bomo prihodnjič malo bolj temeljito pregledali obisti.

Rovte-Planina nad Jesenicami. Pri nas se je 23. t. m. vršil javen ljudski shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Sodrugi Mihevc je govoril o vzrokih svetovne vojne in nje posledicah. Ljudje so govornika pazno poslušali in ga večkrat prekinili z burnim odobravanjem. Govorila sta še soodr. Gabrijel in Novak. Zadnji je kot domačin razpravljal o vzrokih pomanjkanja goveje živine. — Omenim naj še, da je g. župnik s prižnice

izdal prepoved, da se nihče ne sme shoda udeležiti, dalje je prepovedal gostilničarju in nekemu posestniku, da ne smeta dati svojih prostorov na razpolago za shod. Kljub tej prepovedi se je shoda udeležila velika množica vaščanov in se je vršil pod milim nebom, ker je župnikova intriga preprečila, da bi mogli zborovati v gostilniških prostorih ali privatni hiši. Župniku bi nujno svetovali, naj se v cerkvi briga za verske stvari, ne pa za politiko, sicer se lahko primeri, da ga vaščani lepega dne sami naučijo, kaj je njegova dolžnost in za kaj je plačan od države. Za ščuvanje v cerkvi gotovo ne!

Iz Celja. G. Majdič se kot demokrat in narodnjak nikakor ne more prilagoditi zahtevam današnjih dni. Možakar misli, da si lahko še nadalje kupiči milijone na škodo njegovih delavcev. O osemurnem delavniku noče niti slišati. Odredba deželne vlade za Slovenijo zanj najbrže ne velja. Najboljše plačani delavec zasluži pri njem 5 (reci in beri: pet) kron dnevno. Seveda poleg sramotne plače uvaža ta milijonar tudi utrgovanje plače kot kazen. Zakaj? Pač zato, da zbaše še več milijonov v svoje nikdar polne malhe. Za zahteve delavcev se prav nič ne zmeni, toda povemo mu, da se zelo vara, če misli, da bo delavstvo le stradalno in pohlevno dalo, on bo pa žrl in bogatel. Gospodine, pride čas, ko bo ta delavska masa kot en mož stopila pred vas in vam povedala, da tako ne gre več naprej. Takrat bo treba dobro premisliti, za kaj se boste odločili in če boste v resnici hladnokrvno odbili to, kar je delavstvo upravičeno zahtevati in si izvojevati pod vsakim pogojem. Dvomimo, če vas bo rešila puška z nasajenim bajonetom, ki jo imate pri svoji pisalni mizi. Vaše osebne svobode vam ne bo nihče jemal, le ugoditi boste morali onim, ki ste jim s svojo pohlepno iztisnili zadnjo kapljo krvi in jih tirali v obup.

Celje. Naša delavska stvar napreduje! Shod, ki je bil v ponedeljek zvečer pri Zelenem travniku je pokazal, kako gremo naprej! Naš s. Anton Kristan je govoril našim množicam tako od srca, da bi ga poslušali še dolgo in dolgo. Prišli so delavci in delavke iz vseh tovarov in delavnic; veselje je bilo gledati, kako so prihajali in poslušali. Po s. Ant. Kristanu so govorili lepo in prepričevalno ss. Marn. Leskovšek in Murko. — Sodrugi in sodruginje — vsi v socialno demokracijo!

Maribor. V soboto zvečer smo imeli zelo lepo obiskan javni shod v tukajšnjem Narodnem domu. O političnem položaju je govoril s. Anton Kristan iz Ljubljane. Njegova poljudna, jasna izvajanja so žela polno priznanje. Govorili so še s. Erjavec, Favaj in Leskovar. — V Mariboru se res lepo razvijajo naše organizacije. Upanje je, da bo delavski Maribor v našem oziru kazal socialistično lice.

Guštani. V nedeljo dopoldne se je vršil tu v gostilni pri Pošti političen shod pod predsedstvom s. Mrkve. O političnem položaju v državi je v lepem govoru razpravljala s. Anton Kristan. Poslušalci so z vso pazljivostjo sledili govorniku, ki je razvijal svoje misli res tako jasno, da ga je vsakdo popolnoma umel. Za s. Kristanom je govoril še s. Erjavec iz Ljubljane, ki je poudarjal posebno potrebo izobrazbe med delavstvom in je razpravljala o važnosti delavskega tiska. — V debati so delavci izrazili željo, da se prirede tečaji za slovenski jezik; mnogo jih je, ki ne znajo slovensko brati, ne poznajo latinskih črk, ker jih v nemških šolah niso učili. Navzoči nadučitelj iz Tolstega vrha je obljubil, da bo te tečaje s pomočjo tukajšnjih gđ. učiteljic prav rad vodil. — V kratkem se tu otvori filiala konzumnega društva za Ljubljano in okolico.

Iz stranke.

Politično tajništvo stranke opozarja vse krajevne politične organizacije, da sporoče na naslov tajništva, ako to še niso storile, imena in naslove svojih odbornikov ter število članov podružnice.

V krajih kjer ustanove sodrugi na novo krajevne politične organizacije morajo to takoj javiti tajništvu in sporočiti istemu imena in naslove odbornikov ter število pristopnih članov. Mesečna politična organizacija znaša za sodruga 70 vin. in morajo krajevne politične organizacije 50 vin. od vsakega vpisanega člana poslati mesečno ali pa 3 mesečno z obračunom vred blagajniku soodr. Ivanu Zoretu, okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Če želi krajevna politična organizacija imeti shod, naj javi to najmanj 14 dni poprej tajništvu stranke.

Opozarjamo še enkrat, da naj se vsi dopisi, ki se tičejo krajevnih političnih organizacij naslavljajo na tajništvo jug. soc. dem. stranke v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6 (Učiteljska tiskarna.)

Vsem strokovnim organizacijam sporočam, da je od sedaj naprej vse dopise, tičeče se strokovnega gibanja, nasloviti na Strokovno tajništvo v Ljubljani, Selenburgova ulica 6. II. in ne na moj naslov, ker bom za več dni odsoten.

Josip Petejan.

Vestnik „Svobode“.

V četrtek 27. t. m. ob 7. uri zvečer se vrši javna pevska vaja na učiteljskem v pritličju na levo (godbena soba), Resljeva cesta.

Sodrugi, udeležite se polnoštevilno.

Kateri imajo veselje do telovadbe, naj se takoj priglase pri delavskih zaupnikih ali pa v tajništvu Svobode, opozarja se zlasti mladino in fiste, kateri so že vajeni telovadbe (predtelovadci).

V soboto, 1. marca, ob pol 8. uri zvečer se vrši v veliki dvorani Mestnega doma

Bezručev večer.

Sodrugi! Agitirajte za to predavanje. Natančnejše poročilo sledi.

Sodrugi! V Ljubljani smo imeli pred vojno svoj delavski pevski zbor. Lepo je odmevala delavska pesem v proletarskih dušah. Ali prišla je vojna, razkropljeni smo bili na vse strani. Namesto delavske pesmi pa so zapeli topovi svojo grozno pesem smrti in trpljenja. Delavska pesem je ležala tiho v zaprašenih omarah. Mi pa smo morali molčati in trpeti. Toda danes pa je nujna potreba, da se združimo vsi, ki nam leži delavska pesem pri srcu, in si ustanovimo močni delavski pevski zbor. Mogočno bo zadonela pesem o »Svobodi« v proletarske mase, ki danes dvigajo po velikem trpljenju svoje glave in gredo s hitrimi koraki k »Svobodi«. V četrtek se začne pevske vaje na učiteljskem, pritličje, levo (godbena soba). Začetek ob 7. uri zvečer. Pridite, sodrugi, polnoštevilno!

Shodi.

Shodi v nedeljo dne 2. marca 1919.

Studenci pri Mariboru ob 4. uri pop. pri Vlahovcu, poroča poverjenik Kristan.

Mojstrana ob 3. uri pop. gostilna Herc, poroča s. Mihevc.

Blejska Dobrava ob 10. dop. gostilna Stol, poroča soodr. Mihevc.

Boštanj pri Sevnici ob 8. dop., poroča s. Koleča.

Vrhovo ob 2. pop. poroča s. Koleča.

Škofja Loka ob 3. pop. gostilna Novi Svet, poroča s. poverjenik Prepeluh. Dnevni red: Politični položaj.

V Mariboru predava v soboto, dne 1. marca 1919 ob 6. uri zvečer v Narodnem domu s. Kristan.

Iz Tržiča: Vse člane naših strokovnih organizacij, izobraževalnega društva »Svobode« in pol. društva opozarjamo, da se vrši vsak tork in četrtek v društveni sobi pri »Toncu« predavanje in diskuzija. Začetek ob 7. uri zvečer. Sodrugi, prihajajte polnoštevilno!

Umetnost in književnost.

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče. V sredo, dne 26. t. m. ob pol 8. zvečer »Voznik Henschel« za abonement C, v četrtek, 27. t. m. ostane gledališče zaprto. V petek, 28. t. m. ob pol 8. zvečer »Voznik Henschel« za abonement »A«. V soboto, 1. marca in v nedeljo 2. marca t. l. gostuje naša drama v Celju. Predvajal se bo v soboto zvečer »Jakob Ruda« in v nedeljo zvečer pa »Svet«. **Operno gledališče.** V sredo, 26. t. m. ob pol 8. zvečer »Manon« za abonement »B«. V četrtek, 27. t. m. ob pol 8. zvečer »Laterna« izven abonementa. V petek, 28. t. m. ostane gledališče zaprto. V soboto, 1. marca t. l. ob pol 8. zvečer »Manon« za abonement »C«. V nedeljo 2. marca ob pol 8. zvečer opera »Prodana nevesta« izven abonementa.

Voznik Henschel. Igrokaz v petih dejanjih. Spisal Gerhart Hauptmann. Poslovenil Fr. Kobal. Režiser Valo Bratina. — Hauptmannova deskriptivno - naturalistična drama »Voznik Henschel« je pisana v slogu tiste literarne šole, ki nam je danes, ko smo po verizmu, simbolizmu, neoromantiki in vseh takšnih šolah, ki jih je vrag vzel, bili neme priče največji vseh sve-

tovnih tragedij, pišoči v našo zavest neizbrisne sledove, precej daljna in tuja. Kakor vsako delo kake literarne šole, je tudi učinek te drame na bravca — in posebno še na gledalca — povsem deljen in neenoten. Začutiš pristranost in neobjektivnost, s katero gleda avtor na življenje, do sleden svojim literarnim teorijam, pa odkloniš delo, vzlic mestom in scenam, ki izpričujejo silo dramskega genija. — Uprizoritev v našem dramskem gledališču je bila v celoti povoljna, mestoma celo častna. Saj ne trdim, da bi ne bilo mogoče ustvariti iz Henschla drugačnega tipa, nego si ga je zamislil g. Borštnik, naš najdražji gost. Jaz bi ga videl rad celo bolj robatega in oglatega, a zato manj južnega, manj romansko burnega. Vzlic temu je ustvaril g. Borštnik nadvse zanimivo figuro, niansirano in opremljeno z vseni izdelanimi podrobnostmi velike rutine in talenta tega umetnika; posebno krepek je bil v sklepnih sceni četrtega dejanja. V nehvaležni ulozi njegove žene je igrala g. Bukšekova zelo naturalistično; v njegovi drugi ženi pa je g. Juvanov prekašala samo sebe; vse je vrelo in kipelo v tej ženski; bila je velika v svoji odurnosti. Kakor da si jo postavil s ceste na oder, ti je robantila, kričala in preklinjala. G. Drenovec se je v ulozi Walterja dobro razigral, prav dober pa je bil Hauße g. Danila, George g. Železnika je bil šablonski, Siebenhaar g. Rasbergerja in Wermelskirah g. Povheta sta bila nekamo blede figuri. Ostali niso segali nad povprečnost.

F. A.

Zadnje vesti.

S severne fronte.

Maribor, 25. (Lj. k. u.) V odseku Radencih so Madžari včeraj zopet poizkusili napad s strojnimi. Na naši strani je eden mrtev. Izgube sovražnika niso znane. — Nemci so v nevtralnem pasu napadli železniško postajo Gozdišče pred Cmurekom ter so oropali železniško blaginjo. Pometali so vse vozne listke na cesto in uničili vse aparate. — Nemci so danes jutraj streljali na vlak med Špiljem in Cmurekom. — V Radgoni so Nemci v Trummarjevem mlinu rekvirirali več tisoč kilogramov pšenične moke, ki je bila last mesta Maribora. Moka je bila namenjena za prehrano mariborskega prebivalstva.

Francozi zasedli Banat.

Budimpešta, 25. (Lj. k. u.) »Ellenseg« javlja iz Turn-Severina, da so francoske čete zasedle večji del Banata. Srbi so že odkorakali. Francozi imajo vse železniške proge v svojih rokah.

Položaj na Bavarskem.

Monakovo, 26. (Lj. k. u.) V revolucionarni drami v Monakovem je čez noč nastala nova senzacija s tem, da je minister za bogočastje Hoffmann brez vsakega sledu izginil. Zaradi izraza, katerega je rabil Hoffmann o veri, češ, da je ta samo stvar za volitve, je nastal proti njemu v centurmskih listih kulturni boj. Ako se izkaže, da je Hoffmann izginil, potem ni dvoma, da je bil pri napadu na Eisnerja dogovorjen komplot, katerega žrtvi sta bila minister Hoffmann in Eisner. Še na predvečer pred napadom je v bavarskem deželni vojaškem svetu povedal Tauber, da so bile na različnih krajih mesta napisane tajne besede: Tu, Ma, Caf. Iz tega je izvajal Tauber, da se še ne ve, kaj vse pride. Da je imel Tauber prav, kaže nadaljnji razvoj stvari. Do sedaj ni bilo 10, temveč 30 najuglednejših članov monakovske družbe od-

peljanih v varnostne zapore. Centralni svet, kateri ima vso moč v rokah in katero bo imel toliko časa, dokler seja svetov ni odobrila provizoričnega ministrstva, se bo najbrže preustrojil v politično vladno oblast. V tem primeru bosta seveda ministrstvo in centralni svet postala eno in isto.

Samostojna vlada Špartakovcev na Bavarskem.

Monakovo, 25. (Lj. k. u.) Pod predstvom Rusa Levina se je zveza Špartakovcev osnovala kot samostojna vlada Bavarske. Zveza Špartakovcev pozivlja z lepaki monakovski proletarijat, naj pozapre člane nove socialistične koalicijske vlade. Komunisti razpolagajo s približno 1000 oboroženimi možmi.

Kompromis med socialisti.

Mannheim, 25. (Lj. k. u.) Po pogajanjih med večinskimi socialisti in neodvisnimi ter komunisti, ki so trajala dva dni, so dosegli sporazum. Obsedno stanje se razveljavi. Poslopja, zasedena po neodvisnih in komunistih, se sprazni. Časopisju se dovoli popolna svoboda. Vse orožje in municija se mora oddati.

Ruska ekspedicijska vojska proti Nemčiji?

Rotterdam, 25. (Lj. k. u.) Tiskovni urad sovjetske vlade javlja, da šteje ekspedicijska armada proti Nemčiji 150.000 mož. Boljševiki upajo prekoračiti nemške meje že koncem meseca marca.

Poizkus vstaje v Moskvi?

Amsterdam, 25. (Lj. k. u.) Po uradnih boljševiških vesteh je izbruhnila v Moskvi nova ustaja proti sovjetski vladi. Socialni revolucionarji so hoteli zapreti vso Ljeningovo vlado, ko je imela sejo v Kremlju. S ponarejenimi listinami in izdajstvom poveljnika straže se jim je posrečilo priti v palačo. Dozdeva se pa, da je bilo mogoče vsled izrednih protidredb boljševiških oblasti udušiti vstajo. 50 članov socialno revolucionarne stranke, med njimi tudi Spiridinova, je bilo baje aretiranih.

Angleški delavci za stavko.

London, 25. (Lj. k. u.) Reuter poroča: V poslanski zbornici je voditelj delavcev in opozicije Adamson naznanil izid glasovanja delavcev. 611.993 delavcev je glasovalo za stavko, 104.097 pa proti.

Lloyd George obljublja rudarjem.

London, 25. (Lj. k. u.) Reuter poroča: Lloyd George je izjavil v poslanski zbornici, da more ugoditi zahtevam rudarjev po 30 % povišanju mezde in po šesturnem delavniku, ko se natančno preiščejo posledice teh izprememb v drugih obratih.

Aprovizacija.

Stranke, ki dobivajo meso pri Sloviš, se imajo zglasiti v aprovizačnem uradu na Poljanski cesti 13/I v četrtek, dne 27. t. m., kjer dobijo nove izkaznice za meso. Prinesti je seboj 1. staro izkaznico za meso, 2. rmeno ali zeleno legitimacijo za živila, 3. železničarji nakupne knjižice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uradne ure dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 3. do 5. ure. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitro dobe stranke nove izkaznice.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Štev. 2234.

Dražbeni razglas.

V ponedeljek, dne 3. marca 1919 in po potrebi naslednje dni ob 9. uri dopoldne se bo oddalo iz skladišča v kemični tovarni v Mostah pri Ljubljani na javni dražbi približno 100 različnih sodov, 20 hrastovih kvasnih kadi po 36 hl., 47 raznih kadi od 5 do 180 hl., lesena stena (pregrada), 2000 steklenic.

Izdražitelji morajo kupljeno blago takoj plačati v gotovini in odstraniti na lastne stroške.

Dražbena komisija si pridržuje pravico ponudbe pod izklicnimi cenami zavrniti, kakor tudi spekulativne nakupe preprečiti.

K dražbi se vabijo zlasti direktni porabniki.

Nadaljna tozadevna pojasnila daje ravnatelj kemičnega preskuševališča inž. Jakob Turk.

Poverjenik za javna dela in obrt:

inž. V. Remec s. r.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1919.

Štev. 335.

Razpis.

Pri osrednjem uradu montanističnih obratov za Slovenijo v Ljubljani je namestiti začasno

pisarniškega slugo.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z rojstnim listom, z dokazili pripadnosti k državi SHS in dosedanjem službovanju ter zdravniškim izpričevalom o sposobnosti za izvrševanje službe je vložiti

do 1. marca 1919.

Vojni invalidi imajo prednost v smislu naredbе deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani z dne 23. novembra 1913, št. 115.

Osrednji urad montanističnih obratov v Ljubljani
dne 20. februarja 1919.

!! POZOR !!

! - Nikakega veriženja več - !

Vsi, ki želite odpomoči navijanju cen, najboljše storite, da si brez izkaznic nakupite manufakturnega blaga v poljubni množini v skladišču na Francovem nabrežju št. 1 (Filipov dvorec) pri Frančiškanskem mostu.

Razprodaja se vrši dnevno dopoldne od 8. — 12. in popoldne od 2. — 5. dokler bo kaj zaloge. Prodaja se pod nakupno ceno. Pri večjem nakupu izdaten popust, ter edino ugodna prilika za trgovce na deželi.

Dva žagarja (dobra gaterista)

rabim za takojšnji nastop za žago na Gorenjskem. Za hrano preskrbljeno. Oglasiti se je pri Ferd. Arneje-u, trgovcu z lesom, Jesenice, Gorenjsko.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Delniška glavnica K 30.000.000.
Rezerve K 10.000.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader. Ekspozitura Kranj.

SPREJEMA: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

DAJE KREDITE: Pod najugodnejšimi pogoji.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.